

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 15CoP/188/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2323202716
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Blanka Podmajerská
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2323202716.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a členiek senátu Mgr. Patrície Železníkovej a Mgr. Aleny Čakváriovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta, Staničná 5, Galanta, dieťa rodičov: matka C. D. B., nar. XX.XX.XXXX, E. F. XXXX/XX G., H., zastúpená: Advokátska kancelária Senior Consultants – Braxator s.r.o., IČO: 47 240 431, so sídlom Zámocká 30, Bratislava a otec C. F. B., nar. XX.XX.XXXX, I. A. XXX, zastúpený: JUDr. Lýdia Rácková, advokátka, IČO: 424 150 04, Pionierska 551, Sládkovičovo, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Galanta zo dňa 19.09.2023, č.k. 5P/27/2023-45, jednomyselne takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie sa mení tak, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia sa zamieťa.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. V napadnutom uznesení súd prvej inštancie uložil rodičom a maloletému dieťaťu výchovné opatrenie spočívajúce v ich povinnosti podrobiť sa psychologickému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta, a to v trvaní 6 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia (výrok I.), Referátu poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta uložil povinnosť písomne informovať súd každý druhý mesiac o priebehu výchovného opatrenia a po skončení výchovného opatrenia zaslť súdu písomne záverečnú správu o výsledku výchovného opatrenia (výrok II.) a vo výroku III. podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej „C.m.p.“) rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 2 ods.1 C.m.p., § 324 ods.1,2,3, § 325 ods. 1, ods. 2, § 329 ods.1,2, § 330 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej „C.s.p.“), § 24 ods. 4, § 37 ods. 2 písm. d/, § 37 ods. 4 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „Zákon o rodine“) konštatujúc, že matka podaný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia na uloženie povinnosti maloletému dieťaťu a jeho rodičom podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu v zariadení Tenenet, o.z., a to po dobu 6 mesiacov od právoplatnosti uznesenia, odôvodnila objavením odmietavých postojov maloletého dieťaťa (cca od roku 2022, kedy si otec našiel novú partnerku), pokiaľ ide o čas trávený s otcom resp. v jeho domácnosti. Po víkendoch strávených u otca bol maloletý rozrušený, vyčerpaný, smutný, bez nálady, sklamaný, zjavne nepripravený do školy, stav maloletého bol spôsobený najmä tým, že napriek tomu, že chcel tráviť víkendy s otcom, otec ho každý párnny víkend brával hneď po škole do J. (kde žije jeho partnerka s dcérou), pravidelne pre maloletého prišiel otec spoločne s jeho partnerkou, maloletého vyčerpávalo neustále cestovanie do cudzej domácnosti, prispôsobovanie sa najmä potrebám a záujmom partnerky

otca a jej dcéry, „lebo ona je ešte malá a on je väčší“, takýto prístup otca maloletého frustruje a hnevá, v dôsledku čoho je tiež nevrlý a sklamaný. Neprípravenosť do školy a celkovú nesústredenosť maloletého spozorovali dokonca aj učitelia maloletého, na odporúčanie ktorých sa matka obrátila na Súkromné centrum poradenstva a prevencie v Chorvátskom Grobe (ďalej „SCPP“), v ktorom maloletý absolvoval jednak psychologické diagnostické vyšetrenie (Správa z psychologického diagnostického vyšetrenia zo dňa 10.08.2022) a jednak aj špeciálno-pedagogické vyšetrenie z dôvodu posúdenie školských zručností a neprospievania maloletého (Správa z diagnostického špeciálno-pedagogického vyšetrenia zo dňa 22.08.2022), maloletému boli diagnostikované o.i. poruchy učenia, komplexné oslabenie čitateľských zručností a tiež oslabenie pozornosťných procesov odrážajúcich sa v sluchovom vnímaní priestorovej orientácii, dynamickej praxi a grafomotorike, bol mu odporúčaný pedagogický osobný asistent, ktorého poskytla škola začiatkom školského roka 2022/2023. Vďaka pomoci sa následne maloletému zlepšil školský prospech, čo len potvrdzuje fakt, že maloletý si vyžaduje v procese učenia a prípravy do školy zvýšenú pozornosť a pomoc pri učení, čo pochopiteľne zahŕňa aj trezlivý prístup oboch rodičov pri pomoci maloletému napríklad s domácimi úlohami. Otec absolútne odmieta rešpektovať názor maloletého, že k nemu nechce ísť, pokiaľ budú stále tráviť čas s jeho partnerkou a jej dcérou, odmieta akúkoľvek diskusiu a direktívnym a necitlivým spôsobom mu stroho oznámi, že s ním musí odísť, uchýľuje sa k citovému vydieraniu a zastrašovaniu, že ak maloletý k nemu nechce ísť „tak si to s ním vybaví, že sa s ním o tom bude rozprávať, pretože on má naňho právny nárok a preto k nemu musí chodiť“, prípadne že „nech nechodí, ale už ho nikdy neuvidí a nič od neho nedostane“ a pod. Tieto spôsoby komunikácie otca v maloletom vyvolávajú pocity stresu, hnevu, smútku, frustrácie, strachu z otca, maloletý sa následne uzatvára do seba, trvá niekoľko dní, kým sa „dostane do svojich koľají“, na pravidelnej báze sa stáva, že s blížiacim sa časom, kedy má maloletý odísť k otcovi, sa maloletý začne sťažovať na bolesti brucha, je nepokojný, nervózný, nechce spať sám v izbe, bojí sa, a dokonca sa u neho často objavujú bolesti hlavy a hnačky. O uvedenom svedčí napríklad aj priložený nález pediatričky maloletého, ktorú maloletý musel navštíviť pre uvedené problémy v minulosti opakovane, naposledy dňa 28.07.2023. Tento nález potvrdzuje, že príčiny bolesti brucha maloletého sú psychologického pôvodu. Otec ignoruje a berie na ľahkú váhu aj prípravu maloletého do školy (aj napriek záverom odborníkov uvedených vyššie v Správach), čo taktiež rozhodne nie je v záujme maloletého a jeho pozitívneho osobnostného rozvoja. Podľa matky aktuálna úprava styku otca s maloletým stanovená rozsudkom Okresného súdu Bratislava III, sp. zn. 40P/37/2019 zo dňa 14.11.2019, nie je v záujme maloletého, keďže maloletý z dôvodu dlhodobého popísaného konania a správania otca odmieta k otcovi odísť v súdom stanovený čas, túto vôľu je potrebné aktuálne rešpektovať, popísané skutkové okolnosti znamenajú takú podstatnú zmenu pomerov účastníkov konania, ktorá si bude vyžadovať úpravu pôvodnej úpravy styku otca s maloletým, avšak pokiaľ by otec maloletého za pomoci odborného psychologického poradenstva (za účasti oboch rodičov aj maloletého) dokázal korigovať v návrhu popísané konanie, a teda by začal rešpektovať názor a potreby maloletého, matka sa dôvodne domnieva, že by mohlo dôjsť aj k náprave aktuálne narušenej resp. oslabenej interakcie maloletého vo vzťahu k otcovi. Výsledky, resp. závery odborného psychologického poradenstva by zároveň mohli byť relevantným podkladom pre konkrétnu zmenu pôvodného rozsudku v časti úpravy styku otca s maloletým (t.j. najmä v akom rozsahu by malo dôjsť k zúženiu rozsahu styku otca s maloletým, a či sa má realizovať za prítomnosti matky), keďže popísané skutkové okolnosti a predložené dôkazy podľa matky aktuálne vedú k potrebe korigovania (zúženia) rozsahu styku, a tiež aktuálne zakladajú potrebu prítomnosti matky pri styku otca s maloletým. Podľa matky ešte pred samotnou zmenou pôvodného rozsudku (v časti úpravy styku otca s maloletým), teda pred začatím samotného konania vo veci samej, je v záujme maloletého mimoriadne žiaduce uloženie výchovného opatrenia obom rodičom aj maloletému, cieľom ktorého bude predovšetkým lepšie pochopenie a akceptovanie individuálnych a vývinových potrieb maloletého, ako aj jeho školských povinností zo strany otca maloletého, a taktiež aj zlepšenie vzájomnej komunikácie otca s maloletým, ako aj oboch rodičov navzájom.

3. Z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a tvrdení v ňom obsiahnutých mal súd prvej inštancie dostatočne osvedčenú existenciu dôvodov na nariadenie neodkladného opatrenia, nakoľko si to vyžaduje záujem na výchove a zdravom sociálnom, fyzickom a psychickom vývine maloletého dieťaťa. Konštatoval, že matka osvedčila, že približne od roku 2022 sa u maloletého začali objavovať odmietavé postoje, pokiaľ ide o čas strávený s otcom, maloletý sa po víkendoch strávených s otcom vracal negatívne naladený, dokonca neprípravený do školy, podľa matky hlavným dôvodom zhoršeného vzťahu maloletého s otcom je otcova nová partnerka a jej maloletá dcéra, ktorým potrebám sa maloletý počas realizácie styku s otcom musel prispôbovať. Úradným záznamom spísaným Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta zo dňa 21.07.2023 mal súd osvedčené, že maloletý A. odmieta

súdom stanovený styk so svojím otcom, otca nechce navštevovať, necíti sa tam dobre, nakoľko nemá rád otcovu priateľku, maloletý sa vyjadril, že sa otca bojí a keď mu povie, že chce byť len s ním, tak mu otec nič nepovie. Odmietavý postoj maloletého k svojmu otcovi, resp. jeho strach z otca bol preukázaný i lekársnym nálezom pediatričky maloletého zo dňa 28.07.2023, z ktorého vyplynulo, že maloletý má bolesti brucha pri stresových situáciách, ktoré sa objavujú pri zmene prostredia. Zo správy Základnej školy v K. o priebehu výchovno-vzdelávacieho procesu vyplynulo, že maloletý A. reaguje veľmi citlivo v obdobiach pred víkendmi, kedy má ísť k otcovi.. Zo správy SCPP z psychologického poradenského procesu zo dňa 03.04.2023 vyplynulo, že maloletý vo vzťahu k otcovi prežíva hnev, frustráciu z otcovej nedostupnosti a nedostatočnej intimity v osobnom kontakte, chýba mu zažívanie pocitu výnimočnosti a výhradnosti vo vzťahu s otcom. Súd prvej inštancie mal ďalej osvedčené, že maloletý má diagnostikovanú poruchu učenia, komplexné oslabenie čitateľských zručností a tiež oslabenie pozornosťných procesov odrážajúcich sa v sluchovom vnímaní priestorovej orientácii, dynamickej praxi a grafomotorike. Poukazujúc na účel výchovných opatrení upravených v § 37 Zákona o rodine, v nadväznosti na matkou osvedčenú skutočnosť, že komunikácia rodičov je vážne narušená, otec odmieta rešpektovať názor a postoj maloletého dieťaťa a ignoruje a berie na ľahkú váhu jeho prípravu do školy, súd prvej inštancie dospel k záveru, že v záujme maloletého dieťaťa je, aby boli rodičia schopní navzájom konštruktívne a zmysluplne komunikovať. Konštatoval, že rodičia maloletého majú v tejto oblasti zjavne ťažkosti a je nevyhnutné dosiahnuť aj subjektívne zlepšenie komunikačných schopností rodičov. Za týchto okolností je podľa názoru súdu prvej inštancie dôvodné od oboch rodičov požadovať, aby v záujme maloletého prijali odbornú pomoc, ktorej cieľom nemá byť len zlepšiť vzájomnú komunikáciu rodičov týkajúcu sa výchovy a starostlivosti o maloleté dieťa vzhľadom na postoje matky, ale aj usmerniť rodičov v otázke ich spoločnej zodpovednosti za výchovu a vývin maloletého dieťaťa. V nadväznosti na uvedené uložil rodičom a maloletému dieťaťu výchovné opatrenie spočívajúce v povinnosti podrobiť sa psychologickému poradenstvu v trvaní šesť mesiacov odo dňa právoplatnosti uznesenia na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta, Referát poradensko-psychologických služieb, ktorému zároveň uložil povinnosť zaslať súdu každé dva mesiace priebežnú správu o výchovnom opatrení a po jeho skončení záverečnú správu o výsledku výchovného opatrenia. V rozhodnutí napokon uviedol, že rešpektujúc rozhodovaciu prax súdu nevyhovel návrhu matky a výchovné opatrenie nenariadil v zariadení Tenenet, o.z., ale na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta, Referát poradensko-psychologických služieb, nakoľko ide o štátny orgán na to povelaný, maloleté dieťa má bydlisko v okrese Galanta a tento úrad je aj bližšie k dieťaťu.

4. Proti uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletého dieťaťa navrhujúc, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na nové konanie a rozhodnutie. Mal za to, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, nesprávne a neúplne zistil skutočný stav veci, v dôsledku čoho je jeho rozhodnutie predčasné, neobjektívne a nie je ani v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Zdôraznil že v čase rozhodovania musel mať súd prvej inštancie z lustrácie podaní informáciu, že na rovnakom súde sa vedie po návrhu otca konanie o výkon rozhodnutia proti matke z dôvodu nerešpektovania súdneho rozhodnutia v časti styku otca s maloletým dieťaťom, s daným spisom sa však zjavne neoboznámil a v uznesení sa o existencii tohto konania nezmiel. Súd rozhodol iba na základe tvrdení a dôkazov doložených matkou, čiže jednostranne, neobjektívne, pričom ak by sa bol oboznámil aj s obsahom spisu o výkon rozhodnutia bol by zistil, že matka nedostatočne osvedčila dôvody na nariadenie neodkladného opatrenia. Podľa otca jediným problémom v komunikácii medzi rodičmi navzájom, je problém spočívajúci výlučne na strane matky, ktorá sa nedokáže preniesť nad tým, že otec nadviazal novú známosť a s partnerkou, ktorá má štvorročnú dcérku, uzavrel manželstvo. Nie je pravdou, že by maloletý odmietal kontakt s otcom, že by trpel tým, že nemá samostatný priestor s otcom, že musel byť s otcom aj v spoločnosti partnerky a jej dcérky, nie je pravdou, že by sa syn u neho necítil spokojný a šťastný. Nadviazanie nového partnerského vzťahu otcom nebolo pre dieťa problematické, maloletý bol vždy v jeho prítomnosti a aj v prítomnosti partnerky a jej dcérky úplne v poriadku, v pohode a šťastný, partnerku a jej dcérku si obľúbil, nikdy sa pred otcom nevyjadril, že by s ním nechcel byť, nikdy v jeho prítomnosti nejavil známky nervozity a už vonkoncom nie strachu. Podľa otca všetky matkou uvádzané tvrdenia boli vopred naplánované za účelom docielenia zúženía stretávania sa otca s dieťaťom, či dokonca zamedzenia styku, čo sa jej úspešne od júla 2023 darí. Dieťa je pod silným vplyvom matky a niet divu, že 10 ročnému dieťaťu dala matka podpísať úradný záznam spísaný Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta zo dňa 21.07.2023 ktorého význam, účel a zjavne ani obsah, dieťa v tomto veku nemôže chápať. U matky sa sms správou z 18.09.2023 domáhal stretnutia so synom, matka odpísala, že A. chce, aby boli spolu iba sami dvaja, keď sa vzápätí otec

domáhal stretnutia s tým, že sa s dieťaťom stretne iba sám, matka mu to neumožnila a ani neodpísala. Otec uviedol, že sa márne pokúša s matkou riadne komunikovať, matka je problematická, zablokovala si telefóny, na jeho písomné správy týkajúce sa syna mu odpísala, že je v poriadku a šťastný. O syna sa vždy riadne staral, hral sa s ním, učil sa s ním, syna má nadovšetko rád, z doložených dôkazov k odvolaniu je zrejmé, že aj syn ho má rád, netrpí v jeho prítomnosti a ani v prítomnosti jeho manželky a jej dcéry. Podľa názoru otca matka už evidentne v máji 2023 plánovala docieľiť postupné zúženie styku otca s dieťaťom, zjavne nie je zmierená s jeho novou rodinou a s tým, že v tejto rodine by mal syn tráviť čas s otcom. Matkou deklarovaný sledovaný účel - zúženie styku, resp. úprava styku iba v prítomnosti matky, však neodkladné opatrenia nemôže mať, pretože je v hrubom rozpore so záujmom maloletého dieťaťa. Po tom ako matka nie je od júla 2023 ochotná rešpektovať vykonateľné súdne rozhodnutie v časti styku otca, otec podal návrh na výkon rozhodnutia zo dňa 22.08.2023 a následne aj prostredníctvom právnej zástupkyne listom zo dňa 11.09.2023 oslovil matku. Matka nereagovala ani na tento list, čo je nesporným dôkazom, že ak je problém v komunikácii, tento spočíva na strane matky, ktorá síce v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia uvádza dôležitosť úlohy otca v živote dieťaťa, ale reálne sa jej slová rozchádzajú s činmi. Otec v odvolaní v nadväznosti na doložené videá a fotografie napokon poukázal na nepravdivosť tvrdení matky zdôrazňujúc, že k otcovmu sobášu im maloletý vlastnoručne urobil darček na papier, kde nalepil svoju fotografiu, napísal, že „Za všetko vám ďakujem. Z láskou vám praje A.“, a tiež nakreslil obličičky a slniečko. Matka s otcom nekomunikuje, resp. komunikuje spôsobom, ktorý jej vyhovuje, ignorantsky, nehľadiac na potreby maloletého, ktorému upiera otcovskú lásku a starostlivosť a výchovu a koná tak, aby sa citová naviazanosť syna na otca pretrhla.

5. Matka v písomnom vyjadrení zo dňa 06.12.2023 navrhla, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil. Poukazujúc na účel neodkladného opatrenia označila námietku otca o nezákonnosti vydaného neodkladného opatrenia za zavádzajúcu a popierajúcu samotný zmysel inštitútu neodkladného opatrenia. Odvolaním napadnuté neodkladné opatrenie vychádza zo správy kolízneho opatrovníka, ktorá obsahuje aj vyjadrenie samotného maloletého dieťaťa, ďalej zo správy pediatra zo dňa 28.07.2023, zo správy Základnej školy v K., zo správy SCPP z psychologického poradenského procesu zo dňa 03.04.2023, pričom jej vyjadrenie k návrhu na výkon rozhodnutia sú identické s prejavovým názorom maloletého A. (matke, opakovane aj otcovi a aj kolíznemu opatrovníkovi). Matka zdôraznila, že pri rozhodovaní o všetkých veciach týkajúcich sa maloletých detí sa sleduje najmä záujem maloletého dieťaťa, ktorý bol prijatý ako zásada do Zákona o rodine (čl.5). Skutočnosť, že otec je nespokojný s rozhodnutím súdu prvej inštancie neznamena automaticky svojvoľnosť a neodôvodnenosť rozhodnutia súdu, či porušenie práva na spravodlivý proces. Podľa matky si otec násilným a nátlakovým správaním presadzuje výlučne len svoje práva a maloletý A. sa stal len objektom jeho konania, nie rešpektovaným subjektom. Otec sústavne vnáša do konania domnelú žiarlivosť matky na novú manželku otca, avšak predmetom konania je dieťa vykazujúce určité problémy a nie osobný vzťah rodičov. Maloletý A. na jednej strane prejavuje silnú náklonnosť k otcovi, na strane druhej, najmä po bezprostrednom kontakte s ním verbalizuje hnev a smútok, že nikdy netrávi čas s otcom osamote, otec sa mu počas styku nevenuje, nič s ním nerobí a neučí sa s ním, A. následne nestíha v škole, čo mu spôsobuje nadbytočný stres, ku ktorému má prirodzené sklony. A. sústavne verbalizuje že sa necíti u otca dobre, nemá jeho priateľku rád, pričom opačné tvrdenie otca je v zjavnom rozpore s citovaným názorom dieťaťa v správe kolízneho opatrovníka zo dňa 21.07.2023. A. je z dlhodobého negatívneho postoja otca k jeho potrebám frustrovaný, došlo k zmenám v jeho správaní, upadajúcemu záujmu o prípravu do školy, čo malo tiež vplyv aj na jeho prospech v škole, zintenzívňujú sa jeho psychosomatické bolesti, najmä brucha, a to vždy v utorky a v piatky, keď má ísť k otcovi. Matka s poukazom na vyšetrenia dieťaťa v Súkromnom centre poradenstva v Chorvátskom Grobe z 26.01.2023, 14.02.2023, 14.03.2023 poukázala na závery vyšetrenia, v ktorých bolo rodičom odporúčané rešpektovať názor dieťaťa, najmä pravidelné zisťovať na jeho názory, predstavy a prania, rodičom pestovať vzájomnú zdvorilú komunikáciu, nekomunikovať ani nezaťažovať dieťa ani v náznakoch konfliktmi medzi rozvedenými rodičmi a potrebu pravidelného overovania rodičmi, či sú napĺňané citové potreby dieťaťa. Matka považovala za zarážajúce, že v odvolaní otca voči nariadenému výchovnému opatreniu absentuje akákoľvek známka uvedomenia si svojho zlyhania a práve naopak, celá odvolacia argumentácia otca je poznačená silným antagonizmom otca voči matke. A. sám verbalizoval otcovi svoje pocity, v tomto momente jednoducho odmieta prijať otcovu novú rodinu, chce tráviť čas s otcom sám, čo mu otec prisľúbil, ale nikdy to nedodrží. Otec popieraním role matky, ktorú aj pred maloletým obviňuje z manipulácie, núti maloletého syna do role, ktorá sa mu nepáči, t.j. že budú tráviť čas v I. A. s jeho novou rodinou, že manželka L. jeho nová matka a jej dcéra I. je jeho sestra, s ktorou ho nútia sa hrať, hoci je medzi deťmi veľký vekový rozdiel. Otec sa k A. správa

direktívne, nátlakovo, pred novou ženou sa ho nezastane, manželka otca sa po každom telefonáte s mamou maloletému dieťaťu posmieva, že či už vylúch skončil, nikdy mu nenechajú priestor na vlastné aktivity a robia sa iba aktivity, čo má naplánované otec s manželkou. Prvé zásadnejšie odmietnutie otca zo strany syna nastalo začiatkom letných prázdnin roku 2023, kedy si otec prišiel po dieťa 30.06. a nie 01.07., čo maloletý rázne odmietol, otec bol na dieťa nátlakový, prikázal A. a matke, že majú ísť ihneď domov a akékoľvek vysvetľovanie ukončil slovami „zajtra mi to vysvetlíš“, z čoho mal A. stres. Pri odovzdaní dieťaťa otcovi dňa 01.07.2023 matka otcovi jasne naznačila, že takto sa komunikovať s dieťaťom nemá, pred dieťaťom nechcela takéto konfliktné a útočné situácie zo strany otca viac zažívať, otcovi povedala, že toto bolo poslednýkrát čo niečo takéto A. urobil, na čo otec odvrkol, že „toto nebolo poslednýkrát, ešte uvidíš“. Maloletého zobral otec pod nátlakom, doslova ho schytil a napchal do auta. A. sa od otca vrátil, odo dňa 17.07.2023 nastúpil na denný športovo-anglický tábor v K. kde bol asistent, ktorý matku upozornil, že A. je nesvoj, nechce jesť, komunikovať, hrať sa, dokonca sa začal hnevať a sem tam sa zajakával. Správanie syna matka spočiatku pripisovala skutočnosti, že im umrel pes I., na ktorého bolo dieťa naviazané, postupom času sa A. uvoľnil a začal rozprávať, že mu u otca nebolo až tak dobre. Maloletý jej opísal spôsob správania sa otca dňa 01.07.2023 (po vyzdvihnutí A. otec zastavil auto, rozplakal sa, A. sa začal pýtať, či ozaj chce ísť k matke, ktorá ho manipuluje, môže ho k nej odviesť, ale otca už nikdy viac neuvidí) a obsah rozhovoru, ktorý započul večer medzi otcom a jeho manželkou (že matku treba zablokovať v telefóne, aby nemohla volať, keď bude A. u nich, a že keď príde na prázdniny v auguste bude fajn, keby už nedošiel naspäť domov, že v I. A. má izbu a zostane už len s nimi). Správanie otca a jeho komunikácia a postoj k vlastnému dieťaťu sa javí ako zjavne nátlakové, nerešpektujúce iný názor ako názor otca, dieťa je citovo vydierané plačom a takto nútené uprednostniť záujmy druhého pred svojimi vlastnými, aby neprišlo o jedného z rodičov. Správanie otca je absolútne nevhodné a neprípustné, keď dieťa má právo za každých okolností vyrastať v pokojnom a harmonickom prostredí plného lásky a pochopenia, kde je bezpodmienečne prijímané vo svojej podstate. Na základe uvedeného matka opakovane navrhla, aby všetci traja podstúpili odborné psychologické poradenstvo a v prípade, ak Referát poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Galante nebude môcť pracovať s maloletými deťmi, aby využili služby občianskeho združenia Tenenet.

6. Kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca písomne nevyjadril.

7. Odvolací súd preskúmal vec napadnutú odvolaním otca, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 65 a § 66 C.m.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1 C.s.p. a dospel k záveru o jeho dôvodnosti.

8. Podľa § 2 ods.1 C.m.p. na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 2 ods.2 C.m.p. na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

10. Podľa § 324 ods. 1 C.s.p. pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

11. Podľa § 325 ods. 1 C.s.p. neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

12. Podľa § 325 ods. 2 písm. d/ C.s.p. neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

13. Podľa § 111 písm. m/ C.m.p. v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o výchovných opatreniach.

14. Podľa § 120 C.m.p. súd rozhoduje vo veciach starostlivosti súdu o maloletých rozsudkom, ktorý okrem všeobecných náležitostí obsahuje aj poučenie o spôsoboch výkonu rozhodnutia .

15. Podľa § 37 ods. 2 písm. d/ Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení výchovného opatrenia maloletému dieťaťu a jeho rodičom, a to povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

16. Podľa § 37 ods. 4 Zákona o rodine na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia, alebo na zabezpečenie úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa počas výkonu výchovného opatrenia podľa odseku 2 alebo odseku 3 súd môže rodičom dieťaťa, osobám, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcim osvojiteľom, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľom alebo poručníkovi, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, uložiť: a) povinnosť spolupracovať so zariadením podľa odseku 2 alebo podľa odseku 3, s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom, b) inú povinnosť.

17. Odvolací súd poukazuje na účel neodkladných opatrení vo veciach maloletých detí, ktorým je poskytnutie preventívnej ochrany ich právam a záujmom, ešte pred ich porušením či ohrozením. Všeobecné zásady charakterizujúce inštitút neodkladného opatrenia sa vzťahujú aj na konanie vo veciach maloletých detí, v ktorom sú súdy povinné prioritne chrániť záujmy maloletých detí a prioritne poskytnúť zvýšenú ochranu ich právam. V konaní starostlivosti o maloleté deti je nariadenie neodkladného opatrenia namieste, ak si to vyžaduje verejný záujem podľa § 361 C.m.p., ak je potrebné nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere v zmysle § 367 C.m.p., a aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti podľa § 367 ods.1 C.m.p.. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. Základnou podmienkou uplatnenia tohto procesného inštitútu je však osvedčenie potreby neodkladného zásahu súdu do pomerov účastníkov. V konaniach vo veciach starostlivosti súdu o maloletých (§ 111 C.m.p.) je neodkladné opatrenie procesným prostriedkom ochrany zjavne ohrozených práv maloletého dieťaťa do doby, kým nebude o nich rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine.

18. V posudzovanej veci súd prvej inštancie rozhodol o uložení povinnosti rodičom a maloletému dieťaťu podrobiť sa psychologickému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Galante, v trvaní šesť mesiacov, po návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ako osobitného procesného prostriedku, pre ktorého nariadenie musia byť splnené zákonné predpoklady uvedené v § 324 a nasl. C.s.p., pričom v prípade konaní v režime Civilného mimosporového poriadku ustanovenia § 360 až § 369 predstavujú výnimku (osobitosti) oproti všeobecnej úprave obsiahnutej v Civilnom sporovom poriadku. Vychádzajúc z obsahu súdom prvej inštancie prijatých výrokov I. a II., konajúci súd v nich nariadil procesnou formou neodkladného opatrenia rodičom a maloletému dieťaťu výchovné opatrenie bez určenia jeho účelu, v trvaní 6 mesiacov a súčasne uložil povinnosť Referátu poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Galante písomne informovať súd každý druhý mesiac o priebehu výchovného opatrenia, a po skončení výchovného opatrenia zaslať súdu písomne záverečnú správu o výsledkoch výchovného opatrenia.

19. Po oboznámení sa s obsahom spisu sa odvolací súd nezhoduje so závermi súdu prvej inštancie o tom, že v konaní bola osvedčená existencia nutnosti bezodkladnej úpravy pomerov rodičov a maloletého dieťaťa matkou navrhnutým neodkladným opatrením. Poukajúc na charakter a účel neodkladného opatrenia (§ 325 ods.1 C.s.p.) konštatuje, že súd môže nariadiť neodkladné opatrenie v dvoch prípadoch a to, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je daná obava, že exekúcia bude ohrozená. Splnenie aspoň jedného zo zákonných predpokladov nariadenia neodkladného opatrenia musí súd primárne vyhodnotiť na základe návrhu, a to z rozhodujúcich skutočností uvedených v návrhu a v prípade konania vo veciach starostlivosti o maloleté deti, aj bez návrhu. Pomery, ktoré majú byť neodkladným opatrením upravené, musia mať vždy povahu právnych vzťahov a potreba ich úpravy musí byť vždy bezodkladná, to znamená naliehavá a nevyhnutná. Odvolací súd zastáva právny názor, že podmienky podľa § 325 ods. 1 C.s.p. pre rozhodnutie súdu o nariadení výchovného opatrenia prostredníctvom inštitútu neodkladného opatrenia v danej veci splnené neboli. Zdôrazňuje, že súdy o nariadení výchovného opatrenia podľa § 37 Zákona o rodine (či už na návrh, alebo aj bez návrhu v konaní začatom vydaním uznesenia o začatí konania podľa § 23 ods.2, § 24 C.m.p.), rozhodujú vo veci samej rozsudkom, vyžadujúcim postup ako v konaní vo veci samej (t.j. nariadenie pojednávania, vykonanie dokazovania v rozsahu potrebnom na zistenie skutočného stavu veci a na vydanie rozhodnutia vo veci samej).

20. Za potrebné považuje ďalej zdôrazniť, že sústava výchovných opatrení v zmysle ustanovenia § 37 Zákona o rodine (vrátane sociálneho alebo odborného poradenstva v špecializovaných zariadeniach) je vybudovaná systematicky, od miernejších zásahov k vážnejším zásahom. Poradenstvo možno uložiť jednému z rodičov, obom rodičom spoločne, niektorému z rodičov alebo obom rodičom a maloleťmu dieťaťu, resp. maloleťmu dieťaťu osobitne, pričom v rozhodnutí musia byť určené ciele, ktoré má poradenstvo sledovať (napr. za účelom zlepšenia schopnosti rodičov navzájom komunikovať o výchove dieťaťa, s cieľom naučiť sa akceptovať úlohu druhého rodiča a pod.). Výhodou výchovného opatrenia je, že súd po jeho uložení sleduje jeho vykonávanie, a to v súčinnosti s orgánom sociálno-právnej ochrany detí, v súčinnosti s obcou alebo s príslušným zariadením. Podľa záverov poradenstva rozhodne o aplikácii ďalších opatrení, pričom môže využiť napr. predĺženie poradenstva, resp. jeho rozšírenie o nové ciele. Hmotno-právnou podmienkou uloženia výchovného opatrenia je, že to vyžaduje záujem dieťaťa. Pokiaľ má súd za to, že výchovné opatrenie už nie je potrebné, môže ho zrušiť. Ak výchovné opatrenie neprinesie želaný výsledok, ktorým je zvyčajne zmena postoja niektorého rodiča, resp. oboch rodičov alebo zmenu postoja dieťaťa, súd môže využiť ďalšie opatrenia, ktorými fakticky alebo právne zasiahne do výkonu rodičovských práv a povinností. Účinnosť uloženého výchovného opatrenia súd hodnotí jednak priebežne, jednak po skončení doby, na ktorú bolo uložené. Podkladom pre hodnotenie budú správy predkladané osobami, ktoré spolupracujú so súdom pri sledovaní výkonu jednotlivých opatrení (orgán sociálno-právnej ochrany detí, obec, škola, neštátne subjekty a iné). Pri povinnosti podrobiť sa poradenstvu je podkladom správa, ktorú vyhotoví subjekt, ktorý sociálne poradenstvo, resp. odborné poradenstvo v špecializovanom zariadení vykoná. Rozhodnutie súdu nasledujúce po zhodnotení účinnosti výchovného opatrenia môže spočívať buď v zrušení nariadeného výchovného opatrenia alebo v uložení iného výchovného opatrenia, príp. v predĺžení doby trvania výchovného opatrenia. Ak súd zistí, že výchovné opatrenie splnilo sledovaný účel svoje rozhodnutie zruší. Ak zistí, že sledovaný účel nebol dosiahnutý, môže nariadiť iné výchovné opatrenie.

21. V posudzovanej veci matka v podanom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia neosvedčila žiadnu skutočnosť, pre ktorú by bolo nutné v záujme ochrany maloleťmu dieťaťu, bez riadneho konania vo veci samej, okamžite upraviť pomery rodičov a maloleťmu dieťaťu nariadením matkou navrhnutého výchovného opatrenia. Matka prezentovanými skutočnosťami v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a doloženými listinnými dokladmi osvedčila, že maloleť dieťa je na základe výsledkov špeciálnodiagnostického vyšetrenia realizovaného v roku 2022, podľa § 2 písm. n/ zákona č. 245/2008 Z.z. žiakom s vývinovými poruchami učenia so špeciálnovzdelávacími potrebami a má od školského roku 2022/2023 prideleného asistenta. Styk otca s maloleťmu dieťaťom prebiehal do polovice júla 2023 podľa rozsahu stanoveného rozsudkom Okresného súdu Bratislava III zo dňa 14.11.2019, č.k. 40P/37/2019-45, ktorým bolo manželstvo rodičov rozvedené, maloleť dieťa bolo zverené do osobnej starostlivosti matky s tým, že zastupovať a spravovať majetok maloleťmu dieťaťu majú právo obaja rodičia, otec sa zaviazal povinnosťou prispievať na výživu maloleťmu dieťaťu na čas po rozvode sumou 300 eur mesačne, styk otca s maloleťmu bol počas bežného roka upravený na každú páru stredy od 16,00 hod. do 18,00 hod. a každý páry víkend od piatku od 17,00 hod. do nedele do 18,00 hod. a osobitne počas sviatkov a školských prázdnin. Z nedatovaných listín Základnej školy v K. vyplýva, že oproti minulému školskému roku je u maloleťmu viditeľné zlepšenie, maloleť je vyrovnanerší a kludnerší, niekedy u neho absentuje domáca príprava. Z nedatovaného písomného vyjadrenia pedagogického asistenta vyplýva, že maloleť reaguje veľmi citlivo v obdobiach pred víkendmi, kedy má ísť k otcovi, tieto situácie sú pre neho záťažou, ktorú zvláda ťažko a majú vplyv na jeho správanie, aj na výkon na vyučovaní. Zo správ z psychologicko poradenského procesu Súkromného centra poradenstva z roku 2023 (26.01.2023, 14.02.2023, 14.03.2023) vyplýva, že maloleť dieťa trpí porozvodovou situáciou v rodine, vzťah k otcovi začína byť poznačený silnou ambivalenciou - na jednej strane po kontakte s ním túži a verbalizuje pozitívnu náklonnosť k otcovi, na strane druhej prežíva k nemu hnev, frustráciu z otcovej nedostupnosti a nedostatočnej intimity v osobnom kontakte. Zo správ Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Galante vyplýva, že dňa 21.07.2023 sa na úrad dostavila matka maloleťmu s tým, že maloleť dieťa odmieta chodiť k otcovi, podľa matky je dieťa vystavené nátlaku zo strany otca. Maloleť sa pred kolíznym opatrovníkom vyjadril, že nemá rád otcovu priateľku, bojí sa otca, stále chodia spolu aj s maloleťmu dievčaťom I., ktoré je dcérou otcovej priateľky, ota by nechcel navštevovať vôbec, lebo sa u neho necíti dobre. Na Okresnom súde v Galante je aktuálne pod sp.zn. 5Em/1/2023 vedené konanie o výkon rozhodnutia, a to po návrhu otca zo dňa 22.08.2023.

22. Z takto osvedčeného stavu, v čase rozhodovania súdu prvej inštancie, a ani v čase rozhodovania odvolacieho súdu nevyplýva potreba okamžitého autoritatívneho zásahu súdu, matkou navrhnutým

výchovným opatrením procesnou formou neodkladného opatrenia, pri ktorom navyiac absentuje účel jeho nariadenia (túto vadu návrhu matky súd prvej inštancie prijatým výrokom I. neodstránil), a ktoré v súdom prvej inštancie prijatých výrokoch bez akejkoľvek zákonnej opory konzumuje vec samu. Z obsahu spisu je síce možné vyvodiť narušenie vzájomnej komunikácie medzi rodičmi (ktorej dôvody obaja rodičia prezentujú diametrálne rozdielne) a aj aktuálny postoj prezentovaný maloletým dieťaťom o tom, že otca nechce navštevovať (ktorý je namietaný otcom s poukazom na to, že maloleté dieťa je u neho spokojné, nemá žiadne výhrady k jeho manželke a jej maloletej dcére), tieto skutočnosti však same osebe neosvedčujú nutnosť, bez riadneho dokazovania, ustálenia si dôvodnosti nariadenia výchovného opatrenia a najmä jeho účelu, nariadiť výchovné opatrenie procesnou formou neodkladného opatrenia. Odvolací súd má za to, že práve s poukazom na rozdielnosť dôvodov prezentovaných oboma rodičmi, ktorých výsledkom je však aktuálne zrejme naďalej pretrvávajúce odmietanie otca maloletým synom, sa aktuálne javí potreba zváženia začatia konania o nariadenie výchovného opatrenia, a to aj bez návrhu, pričom práve v konaní vo veci samej má súd zákonné prostriedky k tomu, aby riadne zistil skutočný stav vecí, ktorý je podstatný pre úvahu o nutnosti prijatia účinných a cielených opatrení podľa § 37 a nasl. Zákona o rodine tak, aby tieto boli v záujme maloletého dieťaťa.

23. Na základe uvedeného odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 388 C.s.p. zmenil a návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia ako nedôvodný zamietol.

24. O trovách konania rozhodol podľa § 52, § 58 C.m.p., § 396 ods.2 C.s.p..

25. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 2 ods.1 C.m.p., § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).